

Občanská válka v USA

4.7.1776 13 anglických osad: Vyhlášení nezávislosti

1783 získání nezávislosti, západní hranice Mississippi

1787 ústava

1800 Washington

1823 Monroeova doktrína, James Monroe jeden z prvních presidentů, snaží se Evropanům zabránit intervenci v Americe

Územní růst

- během půl století dosáhly Spojené státy na severu k Velikým jezerům, na jihu k Mexiku

pol. 19. st. VÁLKA S MEXIKEM, Američané získávají značná území

- Alexandr II. prodává Aljašku
- postupně západní hranice až u Tichého oceánu
- když se rozšiřuje území, startuje boj o půdu, střety s indiány, vyvražďování
- v polovině 19. století žije v USA asi 31 milionů obyvatel
- dvě politické strany:
 - (1828) *demokratická*, jih, farmáři, připouští otroky
 - (1854) *republikánská*, sever, průmyslníci, nechce otroky
- *abolitionismus* = hnutí za zrušení otroctví
- John Brown: vůdce, který si myslel, že když získá zbraně, vyprovokuje povstání, neúspěšné

Ekonomické rozdíly

- severovýchod (Nová Anglie): koncentrace průmyslu, dovoz bavlny z jihu
- středozápad: obilnice Spojených států, Chicago, problém: kde sehnat sezónní pracovníky
- západ: farmy, zemědělství
- jih: „království bavlny“, 4 miliony otroků
- otázka vlivu v nových státech

1860 prezidentem Abraham Lincoln, republikán, tvrdě proti otrokářství

1861 na to reaguje 11 jižanských států, které se odtrhnou, zakládají vlastní útvar: Konfederaci s hlavním městem (Richmond) a presidentem (Jefferson Davis)

12./14.4.1861 napadení Unijní pevnosti Fort Sumter u Charlestonu: začíná válka mezi severem a jihem, využívá se vymožeností, jež přinesla industriální revoluce

- sever chce blokovat území jihu
- sever je ekonomicky silnější, je jich víc, ale mají málo generálů, počáteční neúspěchy
- jih nadšeně bojuje, ze začátku jsou úspěšní, jako první zavedli povinné odvody, vojsko vede Edvard Lee

1861 vítězství jižanů u BULL RUN

1862 severané vydávají *Emancipační proklamaci*, která se stává účinnou až od dalšího roku, ruší otroctví v Unii, černošské obyvatelstvo na oplátku začalo vytvářet armádní oddíly proti jižanům

- sever vydává *Zákon o bezplatných přidělech půdy*: každý Američan mohl za pakatel získat půdu, po pěti letech se stal jejím vlastníkem
- díky těmto krokům se severanům podařilo získat převahu

červenec 1863 BITVA U GETTYSBURGU, severané definitivně vyhrávají

1864 Lincoln podruhé zvolen prezidentem

9.4.1865 Konfederace kapituluje, generál Lee podepsal kapitulční listinu, dobyt Richmond

14.4.1865 fanatický stoupenec jižanů spáchá atentát ve Fordově divadle na Lincolna, který je zastřelen

- válka si vyžádala celkem 600000 padlých
- nastává období rekonstrukce 1865-1867
- Ku-Klux-Klan: urtranacionalisti, kteří se snažili zastrašovat a likvidovat černošské obyvatelstvo, „bílé kápe“, za zakladatele se považuje bývalý voják Konfederace, hnutí existovalo i přes zákaz

Období rekonstrukce 1865-1877

- levná pracovní síla bývalých otroků, černošské obyvatelstvo získává občanská práva
- v praxi pořád zůstává rasismus, v dnešní době je opět na vzestupu, proti němu bojuje **Martin Luther King**

1866 Francie jako dar posílá Sochu svobody

- po válce není většina plantážníků půdu obdělávat, a tak ji pronajímají bývalým otrokům či bělochům, ti za část úrody, kterou odevzdávali majitelům, plantáže obstarávali
- průmyslové výrobky si ceny udrželi → ceny obilí klesaly, plantážníci nemohou splácet, zadlužují se a musí prodávat pozemky → vznik monopolů
- USA se z krize dostaly a zahájily ekonomický vzestup, na začátku 20. století dohnávají Velkou Británii a Německo
- obrovské množství cizinců, příliv obyvatelstva

Zahraniční politika

- anekce Savojských ostrovů, Havajských ostrovů

1898 ŠPANĚLSKO-AMERICKÁ VÁLKA, získávají značná území

- expandují obchodně do Číny
- výstavba Panamského průplavu převzána po Francouzích, jeho existence umožnila intenzivnější obchod mezi USA a zeměmi na Dálném východě